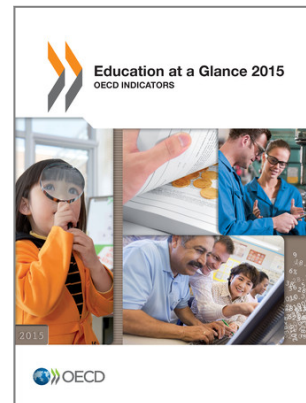

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2015

OECD Indicators

Summary in Hungarian

Olvassa el a teljes könyvet az alábbi témában: 10.1787/eag-2015-en

Oktatási körkép 2015

OECD-mutatók

Összefoglalás magyarul

A munkaerőpiacon éppúgy, mint az életben, az oktatás megéri az energiaráfordítást...

A felsőfokú végzettségű felnőttek átlagosan több mint 80%-a alkalmazásban áll, szemben a felső középfokú vagy nem felsőfokú posztsekunder végzettséggel rendelkezők több mint 70%-ával, illetve a felső középfokú végzettséggel nem rendelkező felnőttek kevesebb mint 60%-ával. A felsőfokú végzettséggel rendelkező felnőttek átlagosan mintegy 60%-kal többet is keresnek a legmagasabb iskolai végzettségként felső középfokú végzettséggel rendelkező felnőtteknél. Általában véve elmondható, hogy a foglalkoztatottsági ráták és a keresetek a felnőttek iskolai végzettségi és képzettségi szintjével egyenes arányban nőnek; ugyanakkor a munkaerőpiac még mindig a felsőfokú képzésben szerzett diplomát vagy oklevelet tekinti a munkavállalói készségek elsődleges indikátorának.

Kétségtelen, hogy ezeket az előnyöket szem előtt tartva az OECD-országokban egyre több fiatal felnőtt folytat felsőfokú tanulmányokat. A felnőttek készségeit vizsgáló 2012. évi nemzetközi PIAAC felmérésben részt vett OECD-országok és szubnacionális entitások átlagát tekintve a 25–34 év közötti nem diákok 22%-a (Koreában pedig e csoport 47%-a) rendelkezik felsőfokú végzettséggel úgy, hogy szüleik nem rendelkeznek azzal. Ezek az „első generációs értelmiségiek” és azok a felsőfokú végzettségű felnőttek, akiknek a szülei is rendelkeznek felsőfokú végzettséggel, hasonló foglalkoztatottsági rátákkal rendelkeznek, és hasonló területeken folytatják tanulmányaikat. Ez arra enged következtetni, hogy egyáltalán nem jelent hátrányt az, ha valaki elsőként szerez a családban felsőfokú végzettséget.

Az adatokból az is kiderül, hogy bár az alapképzésekre beiratkozók aránya sokkal magasabb, mint a mesterképzésekre beiratkozóké, a munkaerőpiacon sokkal több az álláslehetőség – és a kereseti lehetőségek is magasabbak – a mesterszakos diplomával rendelkező felnőttek, mint a csak alapszakot végzetek számára. Az alkalmazásban álló, alapszakos vagy azzal egyenértékű diplomával rendelkező felnőttek mintegy 60%-kal keresnek többet az alkalmazásban álló, felső középfokú végzettséggel rendelkező felnőtteknél, ám a mester- és doktori fokozattal, vagy azzal egyenértékű diplomával rendelkezők kétszer annyit keresnek.

Az oktatás előnyei azonban nemcsak anyagi vonatkozásúak. A magasabb iskolai végzettséggel rendelkező felnőttek nagyobb valószínűséggel számolnak be jó egészségi állapotról, önkéntes tevékenységekben való részvételről, mások iránti bizalomról és arról, hogy érzésük szerint van beleszólási lehetőségük a kormányzásba. Más szóval tehát a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező felnőttek jellemzően aktívabban részt vesznek az őket körülvevő világ történéseiben.

...bár még mindig állnak fenn egyenlőtlenségek

Annak ellenére, hogy az iskolai végzettségek tekintetében csökkent – sőt még a visszajára is fordult – a nemek közötti különbség, a nők bizonyos tanulmányterületeken – pl. a tudomány, a technológia, a mérnöki tudományok és a matematika területén – még mindig

alulreprezentáltak. A fiatal nők esetében a foglalkoztatottság valószínűsége is kisebb, mint a fiatal férfiak esetében, bár a foglalkoztatottság területén a nemek közötti különbség jóval kisebb a felsőfokú végzettségű fiatal felnőttek, mint az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők körében.

Az adatokból az is kiderül, hogy a kereseteket a felnőttek iskolai végzettsége befolyásolja a legerősebben. A felsőfokú végzettségű felnőttek esetében 23 százalékponttal nagyobb a valószínűsége annak, hogy a legjobban kereső 25%-ba tartozzanak (havi jövedelem alapján), mint azon felnőttek esetében, akik legmagasabb iskolai végzettségként felső középfokú vagy nem felsőfokú posztsekunder végzettséggel rendelkeznek.

2010 és 2012 között számos OECD-országban csökkentek az oktatásra fordított állami kiadások

Az oktatási szektorra késleltetetten hatott a 2008-as globális gazdasági válság. 2010 és 2012 között, amikor a GDP a lassulást követően növekedni kezdett, az oktatási intézményekre fordított állami kiadások az OECD-országok több mint egyharmadában visszaestek.

A 2008-as gazdasági recesszió az általános- és középiskolai tanárok bérére is közvetlen hatást gyakorolt. A válságot közvetlenül követő években – bár néhány országban lassú kilábalás kezdődött – a tanári fizetéseket befagyasztották vagy csökkentették, olyannyira, hogy 2008 és 2013 között csak mintegy minden második OECD-országban emelkedtek reálértéken számolva a fizetések. Ezek a trendek egyáltalán nem csökkentették a tanárok és a más hasonló képzettségű munkavállalók közötti jelentős bérszakadékot. Az OECD-országok átlagát tekintve az iskolára felkészítő intézményekben dolgozó pedagógusok és az általános iskolai tanárok 78%-át keresik egy hasonlóan képzett, teljes munkaidőben, teljes évben foglalkoztatott munkavállaló bérének, míg az alsó középfokú intézményekben tanító pedagógusok a 80%-át, a felső középfokú intézményekben tanítók pedig a 82%-át kapják ennek a referenciabérnek. Ezek a nem versenyképes fizetések még jobban megnehezítik a legjobb jelöltek pedagógusi pályára vonzását.

A finanszírozás csökkentése is veszélyeztetheti a tanárok szakmai továbbképzését. A PISA adatokból kiderül, hogy az iskolai információs és kommunikációs technológiákba (IKT-kbe) tett beruházások növekvő aránya ellenére a tanárok nem alkalmazzák szisztematikusan ezeket az eszközöket. Sőt, az OECD 2013. évi nemzetközi tanítási és tanulási felmérésében (Teaching and Learning International Survey – TALIS) résztvevő tanárok a tanításhoz szükséges IKT-készségek fejlesztését jelölték meg az egyik olyan területként, ahol leginkább szükségét érzik a szakmai továbbképzésnek.

Egyéb megállapítások

- 2012-ben az OECD-országok átlagosan GDP-jük 5,3%-át fordították az oktatási intézményeikre (az általános iskolai oktatástól a felsőfokú oktatásig); az elérhető adatokkal rendelkező országok közül 11 a GDP-jének több mint 6%-át fordította erre a célra.
- Az oktatás zömében államilag finanszírozott, de a legnagyobb arányban a felsőfokú oktatási intézmények szereznek privát forrásokból finanszírozást. 2000 és 2012 között a felsőfokú intézmények állami finanszírozásból való átlagos részesedése a 2000-ben regisztrált 69%-ról 2012-re 64%-ra csökkent.
- A kora gyermekkori oktatás különösen hasznosnak bizonyul a bevándorló háttérrel rendelkező diákok számára.
- Az OECD 2012. évi tanulói tudást felmérő nemzetközi programjában (Programme for International Student Assessment, PISA) részt vett összes ország és gazdaság esetében igaz, hogy az olvasási teljesítmény tekintetében a nemek közötti különbség kisebb a digitális szövegértés, mint a nyomtatott szöveg értése esetében. A digitális szövegértés terén a lányok átlagosan 26 ponttal előzik meg a fiúkat, a nyomtatott szöveg értése terén pedig átlagosan 38 ponttal, ami csaknem egy évnyi iskolai oktatással egyenértékű.
- A felső középfokú szakképzettséggel vagy nem felsőfokú posztsekunder végzettséggel rendelkező felnőttek mintegy 77%-a alkalmazásban áll – ez az arány 7 százalékponttal magasabb azon felnőttek arányánál, akik legmagasabb iskolai végzettségként általános felső középfokú végzettséggel rendelkeznek.
- A 20–24 éves korosztály egyötöde sem a foglalkoztatásban, sem az oktatásban, sem a szakképzésben nem vesz részt.
- A jó információ- és kommunikációtechnológiai, valamint jó problémamegoldó készségekkel rendelkező, alkalmazásban álló felnőttek mintegy 57%-a vesz részt a munkáltatója által

finanszírozott formális és/vagy nem formális képzésben; ugyanez a számítógépet kezelni nem tudó vagy problémamegoldó készségekkel nem rendelkező felnőttek mindössze 9%-ára igaz.

- Az osztálylétszám és a tanulásra, tanításra fordított idő korrelációban van egymással. Nagyobb osztálylétszám esetén kevesebb idő jut a tanításra és a tanulásra, ugyanakkor több időt kell az osztály fegyelmelésére fordítani. Egy átlagos létszámú osztály egy fővel való bővülése esetén 0,5 százalékponttal csökken a tanítási és tanulási tevékenységekkel töltött idő.
- Az OECD-országok pedagógusi gárdája öregszik: 2013-ban a középiskolai tanárok 36%-a legalább 50 éves volt. Ez az arány 2005 és 2013 között az összehasonlítható adatokkal rendelkező országokban átlagosan 3 százalékponttal nőtt.

© OECD

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights

[Olvassa el a teljes angol nyelvű verziót az OECD online könyvtárában, az OECD iLibrary-n!](#)

© OECD (2015), *Education at a Glance 2015: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2015-en